

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2017/1803 AJÁNLÁSA

(2017. október 3.)

a nemzetközi védelemre szoruló személyek legális beutazási lehetőségeinek javításáról

(az értesítés a C(2017) 6504. számú dokumentummal történt)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az áttelepítés fontos eszköz, amely révén a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek számára védelmet kínálhatunk fel, és amely a harmadik országokkal való globális szolidaritás egyértelmű megnyilvánulásának tekinthető, mivel segít megbirkózni a háború vagy üldöztetés elől menekülő személyek tömeges beáramlásával. Az Unióba irányuló veszélyes és irreguláris migrációs áradatának biztonságos és legális beutazási lehetőségekkel történő felváltásával az áttelepítés segít életüket menteni, hozzájárul az illegális migráció csökkentéséhez és a migrációs nyomás kezeléséhez, valamint ellenpontozza az embercsempész hálózatok narratíváját. Az áttelepítés tehát fontos szerepet tölt be az átfogó uniós menekültügyi és migrációs politikában.
- (2) 2015 szeptemberében a Földközi-tenger térségében jelentkező válság arra készítette az uniós intézményeket, hogy azonnal elismerjék a régióban zajló rendkívüli migrációs áramlások okozta szükséghelyzetet, továbbá tövid és hosszú távú intézkedések elfogadását szorgalmazzák az Unión kívüli migrációs áramlások leküzdésétől a külső határaink hatékony védelmének biztosításán át az uniós visszatérési politika megerősítéséig, megreformálva ugyanakkor a közös európai menekültügyi rendszert és kiterjesztve az EU-ba való eljutás biztonságos és legális lehetőségeit.
- (3) Az azonnali intézkedések részeként, valamint a migrációs válság átfogó kezelése és a globális migrációs válságban leginkább érintett harmadik országokkal való szolidaritás kifejezése érdekében Bizottság 2015. június 8-án 20 000 nemzetközi védelemre szoruló személy két éven belül történő áttelepítését célzó programra tett ajánlást⁽¹⁾. 2015. július 20-án a tagállamok és a dublini társult államok megállapodtak abban, hogy 22 504 nemzetközi védelemre szoruló személyt telepítenek át a Közel-Keletről, Afrika szarváról és Észak-Afrikából⁽²⁾.
- (4) Annak érdekében, hogy felszámolják a migráncsempész hálózatokat és az életüket kockáztató migránsok számára alternatívát kínáljanak, az EU és Törökország 2016. március 18-án úgy határozott, hogy a migránsok humanitárius válságot előidéző ellenőrizetlen beáramlásának megfékezésére több intézkedésről, köztük a nemzetközi védelemre szoruló szíriaiak tagállamokba történő áttelepítéséről állapodott meg.
- (5) Az EU–Törökország nyilatkozatot követően a Tanács módosította az (EU) 2015/1601 tanácsi határozatot⁽³⁾, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy eleget tegyenek az 54 000 kérelmezőre vonatkozó áthelyezési kötelezettségeinek azáltal, hogy nemzeti és többoldalú programjaik alapján nemzetközi védelemre szoruló szír állampolgárokat engedjenek be Törökországból áttelepítés, humanitárius befogadás vagy más jogi befogadási forma útján.
- (6) A menekültekről és a migránsokról szóló, 2016. szeptember 19-i New York-i nyilatkozat – amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének mind a 193 tagja elfogadott – sürgette a világ menekültjeinek ellátásával és támogatásával járó terhek és felelősség igazságosabb elosztását. Az ENSZ tagállamai kifejezték azon szándékukat, hogy a menekültek rendelkezésére álló jogszerű útvonalak számát és körét bővítsék a harmadik országokba történő befogadásuk vagy áttelepítésük érdekében⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ A Bizottság 2015. június 8-i ajánlása az európai letelepítési programról, C(2015) 3560 final.

⁽²⁾ A tagállamok kormányai által a 2015. július 20-i tanácsi ülés keretében elfogadott következtetések.

⁽³⁾ A Tanács (EU) 2016/1754 határozata (2016. szeptember 29.) a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2015/1601 határozat módosításáról (HL L 268., 2016.10.1., 82. o.)

⁽⁴⁾ New York-i nyilatkozat a menekültekről és a migránsokról; elérhető: <http://www.unhcr.org/new-york-declaration-for-refugees-and-migrants.html>

- (7) 2017. szeptember 20-ig több mint 23 000 személyt telepítettek át a 2015. július 20-án elfogadott program keretében, valamint az EU–Törökország nyilatkozat értelmében. A tagállamok a saját nemzeti rendszerük keretében további, nemzetközi védelemre szoruló személyeket telepítettek át.
- (8) A tagállamok csak 2016-ban 14 205 menekültet telepítettek át, ami jelentős növekedést jelent ahhoz képest, hogy 2015-ben 8 155 személyt, 2014-ben 6 550 személyt, a 2010–2013 közötti időszakban pedig évi 4 000–5 000 főt telepítettek át. Ez a növekedés szemlélteti az áttelepítés terén zajló uniós szintű együttműködés és koordináció hozzáadott értékét és potenciálját. Rámutat az áttelepítés uniós költségvetésből történő megfelelő finanszírozásának fontosságára is, mivel a 2014–2017 közötti időszakra 293,3 millió EUR összegben tettek kötelezettségvállalásokat.
- (9) Azon tagállamok, amelyek még nem hajtották végre a jelenlegi rendszer alapján tett vállalásaikat, haladéktalanul tegyék ezt meg. A két program lejártát követően fennmaradó vállalásokat át kell vinni a következő áttelepítési vállalástételi kampányba, kiegészítve a tagállamok új vállalásait.
- (10) Az EU-nak az eseti áttelepítési és humanitárius befogadási rendszerektől el kell mozdulnia egy stabil uniós áttelepítési program felé. E célból a Bizottság – az uniós menekültügyi rendszer átalakításának részeként – előterjesztette az Unió áttelepítési programjára vonatkozó javaslatot ⁽¹⁾, hogy a biztosítsa a rászorulóknak nemzetközi védelmének biztonságos és törvényes útjait. A javaslat gyors elfogadása fontos szerepet játszik a hatékonyabb, tisztességesebb és stabilabb európai menekültügyi és migrációs politikában.
- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós áttelepítési keret életbe lépéséig folytatódhasson az áttelepítés, a Bizottság 2017. július 4-én a migránsoknak az EU határain kívülről történő áttelepítésével és Unión belüli áthelyezésével foglalkozó nyolcadik fórumon felhívta a tagállamokat, hogy nyújtsák be ambiciózus áttelepítési vállalásaikat az erre az időszakra megállapított prioritásokra alapozva, összhangban az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) által 2018-ra előrejelzett globális áttelepítési igényekkel.
- (12) Ezen ajánlás azt kívánja biztosítani, hogy a jelenlegi uniós áttelepítési program vége és az uniós áttelepítési keret működőképessé tétele közötti időszakban folytatódjanak az áttelepítési erőfeszítések, és nyomon kövessék a 2017. július 4-én indított áttelepítési vállalástételi kampányt, az UNHCR által 2018-ra előrejelzett globális áttelepítési igényekben meghatározott további szükségletek fényében.
- (13) Az ajánlás célja, hogy támogatást nyújtson a tagállamok folyamatos erőfeszítéseikhez, amelyeket a nemzetközi védelemre szoruló személyek számára nyújtott jogszerű és biztonságos beutazási lehetőségek javítása és bővítése terén tesznek. A tagállamok ezen ajánlásnak megfelelő fellépései bizonyítják szolidaritásukat azon harmadik országokkal, ahol nagyon sok lakóhelyüket elhagyni kényszerült, nemzetközi védelemre szoruló személy tartózkodik, valamint hozzájárulnak a nemzetközi áttelepítési kezdeményezésekhez és a migrációs helyzet jobb átfogó kezeléséhez. Ezen ajánlás célkitűzései tehát összhangban állnak az Unió áttelepítési programjára irányuló javaslattal.
- (14) A prioritást élvező régiók kiválasztása azon alapul, hogy szükség van a 2016. március 18-i EU–Törökország nyilatkozat végrehajtásának – többek között a jövőbeli önkéntes humanitárius befogadási rendszer keretében történő – folytatására, a Jordániából és Libanonból való áttelepítés folytatására, valamint a közép-mediterrán útvonal mentén, illetve az oda vezető útvonalon található kulcsfontosságú afrikai országokból, köztük Líbiából, Nigerből, Csádból, Egyiptomból, Etiópiából és Szudánból történő áttelepítésre vonatkozóan az Olaszország támogatására, a Földközi-tenger középső térségében húzódó útvonalra nehezedő nyomás könnyítésére és a szolidaritás növelésére irányuló cselekvési tervben ⁽²⁾ tett bejelentés nyomon követésére.
- (15) A 2017. július 4-én indított áttelepítési vállalástételi kampány eredményeként szeptember 20-ig a tagállamok körülbelül 14 000 vállalást nyújtottak be. A tagállamok részéről aktívabb részvételre van szükség annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az életek megmentésére irányuló közös erőfeszítésekhez, és megbízható alternatívákat kínáljanak az irreguláris mozgások helyett.
- (16) A globális áttelepítési szükségletek jelenleg 1,2 millió személyt tesznek ki, és az UNHCR több alkalommal felszólított minden országot, hogy a menekültekről és a migránsokról szóló New York-i nyilatkozatban kifejezett szándékokkal összhangban fokozatosan bővítsék áttelepítési programjaikat. Mindezek fényében – és a 2015 óta elért eredményekre építve – 2019. október 31-ig az Uniónak legalább 50 000 áttelepítési férőhelyet kell felajánlania, hogy a harmadik országokból befogadja a nemzetközi védelemre szoruló személyeket.
- (17) Annak támogatása érdekében, hogy a tagállamok megvalósíthassák e célkitűzést, az uniós költségvetésből 500 millió EUR-t kell rendelkezésre bocsátani. A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap feltételei mellett a tagállamok a prioritást élvező régiókból áttelepített személyenként 10 000 EUR egyösszegű támogatásban részesülhetnek.

⁽¹⁾ COM(2016) 468 final.

⁽²⁾ SEC(2017) 339.

- (18) Az UNHCR a legkiszolgáltatottabb helyzetű migráncsoportok Líbiából való veszélyhelyzeti evakuációja ideiglenes mechanizmusának kialakítását tervezi. Az EU-nak – a többi globális szereplővel együtt – hozzá kell járulnia e mechanizmushoz, hogy az kézzelfogható eredménnyel járjon, lehetővé téve a jelenleg Líbiában tartózkodó, nemzetközi védelemre szoruló, leginkább veszélyeztetett személyek számára az áttelepítési lehetőségekhez való hozzáférést. Az irreguláris migráció csak akkor fog megszűnni, ha a veszélyes utazásoknak lesznek valódi alternatívái. A tagállamoknak az áttelepítési vállalásaik mérlegelése során ezért figyelembe kell venniük az UNHCR kezdeményezését.
- (19) A migráció és a menekültügy jelentette kihívás kezeléséről szóló, 2017. augusztus 28-i közös nyilatkozatban Franciaország, Németország, Olaszország és Spanyolország képviselői, valamint az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője/a Bizottság alelnöke, Niger és Csád képviselőivel, valamint a líbiai elnöki tanács elnökével együtt felismerték, hogy – mivel visszaszorult a csempészek által ösztönzött migráció – szükség van a nemzetközi védelemre szoruló, leginkább veszélyeztetett személyek áttelepítésének megszervezésére.
- (20) A prioritást jelentő régiókból történő áttelepítéshez az Unió által felajánlandó legalább 50 000 áttelepítési férőhely hozzájárul a legális beutazási lehetőségek bővítésére irányuló globális szolidaritási kezdeményezésekhez, ideértve az UNHCR nemrégiben tett globális felhívását, amely 2018-ban 40 000 áttelepítési férőhelyre irányul a közép-mediterrán útvonal mentén található országokból történő áttelepítéshez.
- (21) A végrehajtás nyomon követésének biztosítása érdekében a tagállamoknak havonta jelentést kell tenniük a Bizottság számára a vállalásukkal összhangban a területükre áttelepített személyekről, megjelölve azt az országot, ahonnan az adott személyt áttelepítették.
- (22) A Bizottság 2018. október 31-ig felülvizsgálja az ezen ajánlás végrehajtása terén tett előrelépést. E felülvizsgálat alapján, valamint figyelembe véve az EU-ban és világszerte fennálló migrációs helyzetet, a tagállamokat felkérhetik vállalásaik további felülvizsgálatára.
- (23) Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei. Kívánatos, hogy a társult államok hozzájáruljanak a közös európai áttelepítési erőfeszítésekhez,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

AZ ÁTTELEPÍTÉSI VÁLLALÁSOK NÖVELESE

1. A jelenlegi európai áttelepítési programok végrehajtása terén szerzett tapasztalatokra építve, valamint e programok és az uniós áttelepítési keret közötti hézagok áthidalása érdekében a tagállamoknak 2019. október 31-ig legalább 50 000 áttelepítési férőhelyt kell felajánlaniuk, hogy a harmadik országokból befogadják a nemzetközi védelemre szoruló személyeket.
2. Azon tagállamoknak, amelyek még nem tették meg vállalásaikat a Bizottság által 2017. július 4-én indított áttelepítési vállaltatási kampány keretében, legkésőbb 2017. október 31-ig meg kell tenniük, azon tagállamoknak pedig, amelyek már vállaltat tettek, meg kell fontolniuk vállaltatuk növelését a célkitűzés elérése érdekében.
3. A tagállamoknak vállaltatukat a következőkre kell összpontosítaniuk:
 - a) a szíriai konfliktus miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerülő szíriai állampolgárok, harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek folyamatos áttelepítésének biztosítása a 2016. március 18-i EU–Törökország nyilatkozat – többek között a jövőbeli önkéntes humanitárius befogadási rendszer keretében történő – végrehajtásának támogatása érdekében;
 - b) a Libanonból és Jordániából való folyamatos áttelepítés biztosítása;
 - c) a közép-mediterrán térség helyzetének stabilizálásához való hozzájárulás a védelemre szoruló személyek Líbiából, Nigerből, Csádból, Egyiptomból, Etiópiából és Szudánból történő áttelepítése révén, ideértve a UNHCR által tervezett, a legkiszolgáltatottabb helyzetű migráncsoportok Líbiából való veszélyhelyzeti evakuációjának ideiglenes mechanizmusát is.
4. A tagállamokat felkéri arra, hogy vállaltatukat teljesítve a lehető leghamarabb hajtsák végre az áttelepítést, szorosan együttműködve az UNHCR-rel, és adott esetben az EASO támogatásával.

NYOMON KÖVETÉS

5. A tagállamoknak havonta tájékoztatniuk kell a Bizottságot a vállaltatukkal összhangban a területükre áttelepített személyek számáról, megjelölve azt az országot, ahonnan az adott személyt áttelepítették.

PÉNZÜGYI TÁMOGATÁS

6. A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap révén az ezen ajánlásban említett áttelepítési vállalatok teljesítéséhez rendelkezésre álló, 500 millió EUR összegű pénzügyi támogatást.

FELÜLVIZSGÁLAT

7. A Bizottság a jelen ajánlást 2018. október 31-ig felülvizsgálja. Ezen ajánlás végrehajtásának a Bizottság általi felülvizsgálatát követően, valamint figyelembe véve az EU-ban és világszerte fennálló migrációs helyzetet, a tagállamokat felkérhetik vállalásaik szükség szerinti további felülvizsgálatára.

CÍMZETTEK

8. Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 3-án.

a Bizottság részéről
Dimitris AVRAMOPOULOS
a Bizottság tagja
